

YKS-TÜRKÇE

SÖZCÜK TÜRLERİ

ZARF (BELİRTEÇ)

ORDU
ÖDM

Eylemlerin, eylemsilerin, sıfatların, adlaşmış sıfatların ve zarfların anlamını durum, zaman, yer-yön, miktar ve soru bakımından sınırlayan sözcüklerdir. Adam akıllı davranıyor.

Dur.zar. fiil

Adam, akıllı davranarak işini yürütüyor.

Dur.zar. fiilimsi

Adam, çok akıllı birine benziyor.

Dur.zar. sıfat

Adam, bu işte çok akıllı davrandı.

Dur.zar. zarf

1. Durum Zarfları:

Eylemin ya da eylemsinin **nasıl** yapıldığını, ne durumda olduğunu belirten zarflardır. Eyleme ya da eylemsiye yöneltilen "**nasıl**" sorusunun cevabıdır.

Çocuklar **durgun** görünüyordu.

d.z. fiil

Hepimiz **düzenli** çalışıp başarıya ulaşmıştık.

d.z. fiilimsi

BUNU SAKIN UNUTMA!!!

Bir cümleye kesinlik, olasılık, tekrar, sınırlama anlamı katan sözcükler de durum zarfıdır.

Elbette sizi arayacağız.

d.z.

Yarın belki oraya gelemem.

d.z.

Bu filmi yine izleyelim.

d.z.

2. Zaman Zarfları:

Fiilin yapılma zamanını bildiren sözcüklere zaman zarfı denir. (ne zamana kadar, ne zamandan beri) Zaman zarfları fiile sorulan "ne zaman" sorusuna cevap verir.

İzmir'den dün geldim.

z.z.

O erken kalkar, geç yatardı.

z.z.

z.z.

DIKKAT!!!

*Zaman bildiren sözcükler ad görevi üstlenebilir.

Gece bir yorgan gibi tüm çirkinlikleri örter.

isim

Akşam, şairlerin ilham kaynağıdır. (isim)

*"Daha" henüz anlamında kullanılırsa zaman zarfı olur.

Daha Ordu'ya varamadık.

z.z.

3. Yer-Yön Zarfları:

Eylemlerin ve eylemsilerin gerçekleşme sırasındaki yerini ve yönünü belirten "içeri, dışarı, yukarı, aşağı, ileri, geri, öte, beri" sözcükleridir.

Aşağı inecek misiniz?

y.y.z.

Öte git de rahatlayalım.

y.y.z.

BUNU SAKIN UNUTMA!!!

Yer-yön zarfı olan "içeri, dışarı, yukarı, aşağı, ileri, geri, öte, beri" sözcükleri isim çekim eki alınca adlaşır.

İçeriyi net göremiyorum. (isim)

BİL BAKALIM?

Aşağı mahallede oturuyorlar.

sıfat

Kardeşi dışarıya yeni çıktı. (İsim)

4. Miktar Zarfları

(Nicelik / Ölçü / Azlık-Çokluk)

Eylemleri, eylemsileri, sıfatları, adlaşmış sıfatları ve zarfları nicelik bakımından tamamlayan zarflardır. "Ne kadar" sorusuna cevabıdır. "Az, çok, pek, fazla, gayet, daha, epey, oldukça..." gibi sözcükler miktar zarfı olarak kullanılır.

Oradan epey uzaklaştık.

m.z. fiil

Az dinlenip yolumuza devam ettik.

m.z. fiilimsi

Oldukça güzel özetledi konuyu.

m.z. d.z.

En yüksek tepeye ben tırmandım.

m.z. sıfat

AKLINDA BULUNSUN!!!

Miktar zarfları, zarfın ya da sıfatın anlamını eşitlik, üstünlük, en üstünlük bakımlarından etkileyebilir. Bu tür **zarflara derecelendirme zarfı** denir.

***Eşitlik zarfı:** gibi, kadar, denli sözcükleriyle yapılır.

Cennet kadar güzel bir koya gelmiştik.

*Üstünlük zarfı, daha sözcüğüyle yapılır.

Yarın daha çok çalışmalıyız

*En üstünlük zarfı, en sözcüğüdür.

En zor maçımızı kazanmıştık.

BİL BAKALIM?

Yukarı çıkan işçiler çalışmaya başladı. (y.y.z)

Beni biraz anlarsan ne güzel olur. (m.z.)

Sonra bir türkü tutturdu. (z.z.)

5. Soru Zarfları:

Eylemlerin ve eylemsilerin anlamını soru yoluyla tamamlayan zarflardır. "Neden, niçin, niye, ne kadar, ne zaman, ne, nasıl..." gibi sözcükler soru zarfı olarak kullanılabilir.

Neden beni aramadın? (s.z.)

Ne zaman gideceğiz? (s.z.)

Buraya nasıl geldiniz? (s.z.)

BUNU SAKIN UNUTMA!!!

"Ne" sözcüğü soru sıfatı, soru zamiri ve soru zarfı olarak kullanılabilir.

*Bir ismi belirtecek şekilde kullanılmışsa **soru sıfatı** olur.

Çocuklar ne tarafa gittiler?

*Bir ismin yerini tutacak şekilde kullanılmışsa **soru zamiri** olur.

Bağajda ne var?

*"Neden, niçin, niye, ne diye" sözcüklerinin yerine kullanılmışsa **soru zarfı** olur.

Ne dönüp duruyor havada kuşlar?

AKLINDA BULUNSUN...

Bir cümlede soru edatı "mi, mi" kullanılmışsa o cümlede soru anlamı o edattan başka hiçbir sözcük türü ile sağlanamaz.

Ne zaman geleceğini öğrendin mi?

Soru zarfı

soru edatı

Yapılarına Göre Zarflar:

1. Basit Zarflar: Yapım eki almamış ya da bileşik bir sözcük durumunda olmayan, kök halinde olan zarflardır.

çok, pek, dün, yukarı, tek, demin...

2. Türemiş Zarflar: Yapım eki alarak gövde durumuna geçen zarflardır.

erken, önce, sonra, sabahleyin, saatlerce...

DİKKAT!!!

Zarf-Filler türemiş zarfa örnektir.

Durmadan çalışıp duruyor

3.Bileşik Zarflar:

İki sözcüğün biçimsel olarak birleşmesinden oluşan zarflardır.

biraz, bugün, açığöz, soğukkanlı...

4.Öbekleşmiş Zarflar:

İki ya da daha çok sözcüğün biçimce ayrı yazılmasına karşın anlamca kaynaşmasından oluşan zarflardır.

hemen hemen, er geç, zaman zaman...

BİL BAKALIM?

Ne ağlarsın benim zülf-ü siyahım?

Soru zarfı

Giden şanlı akıncı ne gün döner yurduna?

Soru sıfatı

Yarın ne dersi çalışacaksın?

Soru zamiri

Niçin küçülüyor insanlar yaşlandıkça?

Soru zarfı